

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Titulus VI. De Judæis & Sarracenis, eorúmque Servis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

41. Aliud esset, si responsum ad Pagani conversionem vel alicujus hæretici ad Ecclesiæ gremium, reductionem, ad timorem & amorem Dei, ad odium peccatorum, fluxarum rerum contemptum, ad virtutis & salutis studium excitandum redderetur; cum enim tale responsum sit actio spiri- tualis, & ex fine suo supernaturalis, uti- que materia Simonix ejúsque perinde, ut prædicationis verbi Divini, piæ exhor- tationis venditio labe infecta foret, ex mente DD. cit.

TITVLVS VI.

De Judæis & Sarracenis, eorúmque Servis.

SUMMARIUM.

1. Infidelitas aduersatur Religioni. 2. Dividitur in Paganismum, Judais- mum & Hæresim, 3. Atheismum & Apostasiam includen- tes. 4. Cum Paganis & Judæis verita est communicatio in Divinis. 5. Judæorum tamen Synagoga & ritus tolerantur. 6. Non etiam phana & sacrificia Paga- norum. 7. Christiani prohibentur Judæis coha- bitare, 8. Communi balneo, eorúmque medici- nis uti, 9. Cum ipsis instituire convivium, 10. Ipsi in suis adibus (non extra istas) famulari, 11. Et famulis domesticis uti. 12. Christiani sub Judæorum potestate dominica relinquuntur, 13. Eorúmque jurisdictioni subiecti non debent.	14. Ipsò tamen Jure à neutra potestate liberantur. 15. Judæis testamentò aliquid relinquere non potest. 16. Censura lata in eos, qui commercium, arma &c. 17. Et, belli tempore, quasvis merces de- ferunt ad infideles. 18. Hos ad fidem directè cogi posse, asse- rentium, 19. Et negantium verior Opinio: 20. Eisi cogi ad eam valeant indirectè.

Religioni non minus, imò mul- 1.
tò magis, quàm Simonia ad-
versantur peccata Infidelita-
tis; cum his veri cultus Divi-
ni ipsa fundamenta convellantur. Est au-
tem Infidelitas triplex: Paganismus, 2.
Judæismus & Hæresis, quarum postrema
hæc ad proximè sequentem: priores duæ
species ad præsentem Rubricam sunt de-
clarandæ.

Paganismus est Error vel Secta re-
pugnans Fidei scriptæ, sive negans myste-
ria & veritates, tam in veteri, quàm in
L
novo

novo Testamento, à Deo revelatas. Ejus sectatores comuni usu nominantur Gentiles, & Sarracenorum nomine hæc Rubrica denotantur, secundum Hostiens. in Rubr. p. 2. n. 1. Quantumvis Sarraceni, à Sara, vel Agareni ab Agar sic dicti, magis propriè vocentur, qui neque novum neque vetus Testamentum integrè: ex parte verò aliqua utrumque admittunt: & impii ac nefarii Machometis Alcorano adhærent: ut hodie Turcæ, Tartari, Persæ, Arabes, Ægyptii, Mauri &c. Azor p. 1. Institut. lib. 3. cap. 23. q. 4.

Judaismus est Error hominum, legem duntaxat Mosaicam sectantium. Unde Judæi, à Tribu Juda sic dicti, vocantur, qui soli Testamento Veteri, ad literam superstitiosè intellecto adhærent absque fide in Christum, tanquam verum Messiam & humani generis Redemptorem: quem non venisse, sed venturum credunt, Sylvester V. Judæi n. 1.

3. Neque hanc partitionem esse inadæquatam inde arguitur; quòd Infidelitatis peccata etiam sint Atheismus & Apostasia; quia illum Paganismus: istam verò idem vel Judaismus comprehendit cum; quia omnem veritatem divinitus revelatam, veramque Divinitatem Paganus non minus, quàm Atheus, & à Christiana Fide Apostata negat: tum verò; quia iste nihil negat, præter id, quod negat Judæus vel Paganus; atque idcirco accensendus est Sectatoribus Paganismi vel Judaismi: à quibus solùm differt; quòd ratione Baptismi semel validè suscepti, hæreticorum instar Ecclesiæ maneat subiectus, S. Thomas 2. 2. q. 10. Suarez de Fide disp. 16. f. 5. n. 8. & Palao Traç. 4. disp. 2. p. 1. n. 9. & 10.

4. Cum utrisque, tam Judæis, quàm Paganis & Sarracenis communicatio Fidelibus interdicta est in Divinis usque ad deò; ut hi illorum sacrificiis ac supersti-

tiosis ritibus, eos approbandò vel cooperandò, nequeant interesse, arg. can. Nullus, 28. q. 1. quò locò cum Judæis Azyma manducare prohibentur Christiani: clerici quidem sub depositionis, laici verò sub excommunicationis per sententiam infligendæ pœna. Neque vicissim eos admittere licet ad participationem Sacramentorum: imò etiam ad sacrificium Missæ, arg. can. Episcopus 65. disp. 1. de Consecr. Nisi ex admissione specialis fructus, vg infidelis conversio, sperari possit: ex qua causa ad Conciones, Orationes privatas, aliæque similia admittuntur, Coninck disp. 18. de Fide n. 137. & Palao cit. disp. 2. p. 9. n. 4.

5. Dubium moveri solet de Synagogis & ritibus Judæorum, an licitè tolerantur à Principibus Christianis. Ratio dubitandi oritur à paritate Paganorum: quorum templa claudi & deijci jubentur l. 1. & l. Omnia 5. C. de Paganis: eorùmque evertio & simulacrorum demolitio contrafractioque à SS. PP. collaudatur. Cur non multò magis Synagogæ Judæorum, quorum festivitates & ceremoniæ exercentur in odium Fidei Christianæ?

Sed, licet propter hanc rationem novas, aut etiam antiquas funditis everfas in locis, ubi steterant, excitare, c. Judæi 3. & c. Consuluit 7. & ritus Judaicos palam aut in Fidei Christianæ contemptum exercere, non permittantur, Clement. Unica, & l. Judæos 11. C. hæc Rubr. veterum tamen Synagogarum ad pristinam (non ampliorem & augustiorem) formã reparatio, & in ipsis veterum rituum exercitium, sed sine Christianorum contemptu toleratur, c. Consuluit cit. in fine, ut ibi notant Panormit. n. 1. & Barbofa n. 3. Cujus atque etiam discriminis inter Paganos ac Judæos ratio est; quòd Judæorum ceremoniis præfigurata olim sit Veritas Fidei, quam nos corde credimus, ore atque

atque actionibus profitemur. Unde istius testimonium habemus ab ipsis Veritatis inimicis, à quibus ea in figura representatur. Cujusmodi utilitatem cum non afferant ritus Paganorum, hi cum eorum phanis ac simulacris ferendi non sunt à Principibus Christianis: licet, Religionis contemptu & scandalo absente, tolerantur ritus Judæorum: quos ob eam fortassis causam Deus toto Orbe spargi potius voluit, quam deleri, ut insinuare videtur S. Augustinus *contra Faustum cap. 23*. Confirmatur; quia mala sive peccata permittenda non sunt, nisi propter aliquod bonum ex ipsis proveniens, aut majus malum, quod ejusmodi permissione evitatur, S. Thomas 2. 2. q. 10. art. 11.

7. Cum iisdem prohibita fidelibus etiam est communicatio in humanis ac Politicis, & Primò quidem cohabitatio, *can. Nullus cit. & c. Judæi 5*, ubi in fideles, iis cohabitantes, decernitur poena excommunicationis. Multò minus licita cum iisdem sunt conjugia, *can. Cave 15. can. Non oportet &c. 28. q. 1. l. Ne quis 6. & l. Nemo 7. C. hanc Rubr.* Imò ista cum Judæis & Paganis inita, ob disparitatem Cultūs, irrita sunt, ut patet ex *Concil. Nicani can. 67. & 69. & dictis Lib. 4. Tit. 6. à n. 39.*

8. Secundò, ingressus & usus ejusdem balnei, *can. Nullus 28. q. 1.* nisi id exigat necessitas, vg. sanitatis recuperandæ, quò casu, cessante periculo perversionis, scandali &c. id permittitur, censent Sanchez *Lib. 2. Moral. cap. 31. n. 11.* & Pirrhing *ad hanc Rubric. n. 2.*

Tertiò, usus Medicorum & receptio medicinarum, à Judæis præparatarum & applicatarum, *can. Nullus cit. & Constitut. Gregorii XIII. quæ incipit Aliàs pia*, edita 1581. Excipiendus tamen est casus necessitatis, quò alius Medicus aut Chirurgus æquè peritus haberi non potest; eò

enim casu legis Ecclesiasticæ obligatio cessat, ex benigna interpretatione mentis legislatoris, Sylvester *V. Judæus q. 1.* & Sanchez *cap. cit. n. 8.*

9. Quartò, convivia: ad quæ Christianis nec Judæos invitare, neque ab his parata accedere licet, *can. Omnes, 28. q. 1.* cum propter familiaritatem, quæ in conviviis contrahi, & asserre solet periculum perversionis, Glossa in *can. cit. V. Omnes, Turcremata in can. Nullus cit. n. 4. Panormit. in c. Quam sit 10. hanc Rubr. n. 3. & cit. Sanchez n. 12.* tum verò propter discretionem ciborum, quam faciunt Judæi, aliquos quidem sumentes, alios verò respicientes tanquam immundos. Unde periculum est; ne Christianus convivia frequentans eorum superstitionem approbet, vel habeatur ut minus sanctus, aut inferior Judæis, si ab his appositos accipiat: illi verò à Christianis appositos contemnant: quæ ratio redditur *can. cit. & approbatur à cit. Azor cap. 22. q. 3. & Coninck disp. 18. n. 169.*

A Judæo tamen caupone cibos emere, aut etiam in ejus, vel alio quodam diversorio in eadem mensa cibos casu, vg. ex itinere divertenti appositos absumere, verius licet; quia id faciens propriè ad convivium nec invitat, nec invitatur, Sanchez *cit. cap. 31. n. 15. qui n. 16. & Palao cit. p. 9. n. 13. in fine* meritò excipiunt Clericos & Religiosos; his enim, saltem fidem Christianam prædicare volentibus, Judæorum convivia aliæque, politicam communicationem spectantia, non prohibentur, *arg. c. Quam sit cit. & can. Ad mensam, 11. q. 3.*

10. Quintò, Christiani Judæis in eorum domibus assidue servire seu famulari, eorumve liberos ibidem nutrire vel lactare, prohibentur, *c. Judæi 5. & c. Ad hac 8.* ad quos textus

Dubium est, an id fidelibus extra Judæorum

Judæorum domos sit permissum, quod in *c. Adhæc cit.* Hostiens. n. 1. Felinus *ibid.* n. 3. Joan. Andr. in *fine* Gonzalez n. 1. & alii negant, eaque ducuntur ratione; quod famulatus & educatio prohibita sint, ob affectionem & familiaritatem cum Judæis. Unde *c. cit.* Verbis, *In domibus eorum*, id solummodo, quod frequentius accidit, exprimi: obligationem autem non restringi, volunt. Sed melius, id extra eorum domos non prohibitum cum Glossa V. *In eorundem*, Panormit. n. 2. affirmant *cit.* Coninck n. 179. & Palao p. 9. n. 14. id defuentes partim, argumentò à contrario ductò ex verbis relatis: partim; quòd *c. cit.* non quæcunque affectio & familiaritas cum Judæis; aliàs enim colloquia & contractus cum iis inire, & Judæos servos habere, Christianis permissum non esset: sed ea tantum prohibeatur, quæ consistit in assiduitate famulatus; hic enim magis periculosus: & ob reverentiam, quam famuli dominis exhibent, indignus est Christiano; cum utique non deceat, ut liberæ filius ancillæ famuletur, *c. Et si Judæi 13.* Unde

11. Infertur, etiam à Christiano ad famulatum & servitia domestica admitti non posse Judæum, *can. Nullus & can. Omnes cit.* quòd commorationis & conversationis assiduitas, quam famulatus inducit, facile perniciem asserat Christiano; quòd propter obstinationis pervicaciam, Judaicæ genti congenitam, admissi ex ea famuli domestici convertendi spes minor sit, quam periculum perversionis fidelium, ei comorantium, Sylvester V. *Judæus 9. 3.* & Sanchez *cit. cap. 31. n. 2.*

12. Sextò, propter eandem rationem, Judæi in servitiis retinere non permittuntur mancipia Christiana, *c. fin.* ubi ista, si ante baptismum susceptum mercimonii aut negotiorum causâ emerunt, post conversionem intra tres menses justò pre-

tiò vendere jubentur Christianis; ne aliàs sine pretio veniant ad libertatem, quam etiam consequitur fidelis in servitutem emptus à Judæo, *can. Fraternitatem 12. dist. 54. & c. fin.* ubi relatæ Constitutionis Gregorianæ ratio est favor Fidei Christianæ & justus timor perversionis: ob quas causas quilibet Princeps Christianus subditos suos infideles incapaces reddere potest potestatis dominicæ in fideles, ut cum S. Thoma q. 10. *cit. art. 10.* docet Laiman *Lib. 2. Tract. 1. cap. 17. n. 6. in fine.* Dixi tamen, *Mancipia*, sive servos propriè dictos, quia adscriptitios sive colonos fundo adscriptos, & Originarios, sive ex adscriptitiis natos, habere non prohibentur, *c. Multorum 2. Barbosa ibi n. 2.*

Septimò Judæis & Paganis officia publica inter Christianos, & in hos jurisdictione committi prohibentur, *l. fin. pr. C. hæc Rubr. & c. Cum sit 16.* quòd textu hanc illis committentes graviter redargui & puniri jubentur, eaque ratio redditur; quòd nimis durum sit, ut blasphemus in Deum & Christum, ut illi sunt, potestatem exerceat in Christianos. Unde ab iis, qui ejusmodi à Fide alienis hominibus regales reditus vendiderint, vel locarint, istorum exactioni Christiani præficiendi sunt, *c. Cum speciali 18.* & lites inter Christianos ac Judæos ortæ, etiam cum hi ab illis conveniuntur, à iudicibus Christianis, *l. Si qua 15. C. de Judæis*, secundum Imperiale aut Provincialia Christianorum Jura sunt dirimendæ, *l. Judæi 8. C. Rubr. cit.* Laiman *cit. cap. 17. n. 5. in fine & in l. cit.* Barbosa n. 3.

Sed, licet hæc satis certa de Judæis & Paganis, subjectis Principi Christiano, dubium tamen est de Judæis &c. hujusmodi Principi aut Magistratui non subjectis, an illi privari valeant jurisdictione & potestate dominicâ in servos Christianos.

rianos. Ratio dubitandi est; quòd id exigere videatur favor Fidei. Sed, ob hunc solum eos dictis juribus privari ab Ecclesia non posse, cum Navarro *Manual. cap. 17. à n. 103.* & Covarruvia *in Reg. Peccatum. p. 2. §. 11. n. 6.* verius docent Suarez *de Fide, disp. 18. f. 5. n. 3.* & 10. Coninck *disp. 18. de Fide, dub. 10. concl. 1. 3. §. 4.* & Palao *disp. cit. p. 8. n. 6. §. 8.* Ratio est; quia juribus illis in servos Christianos non privantur Jure Divinò; quia istò potius subditi esse propter Deum & conscientiam, & servi dominis obedire jubentur, eisque inobedientes Dei ordinationi resistere, afferuntur ad Roman. *cap. 13. v. 1.* ad Ephes. *cap. 6. v. 1.* & 1. Petri *cap. 2. v. 13.* Neque dominos infideles ejusmodi jurisdictione ac dominio privandi potestatem Ecclesiæ in infideles, sibi non subjectos, à Christo concessam, uspiam est expressum. Unde *c. Si quis servum, 7. q. 4.* graviter reprehenditur, qui servo fugam suavit prætexit Religionis: & meritò; quia, si solò istius intuitu & favore Fidei servos Christianos infidelium dominio & jurisdictioni subtrahere liceret, Religio Christiana dominis ac Principibus ab ista alienis exosa, & de injustitia suspecta redderetur.

Dixi, *Solo Fidei favore*; quia ratione periculi perversionis, si hoc esset valde propinquum, eximi fidelis posset à servitute infidelis: sicut propterea liberari potest à servitute fidelis, eum ad peccatum pertrahere volentis, ut cum DD. *citt. tradit Palao cit. p. 8. n. 10.*

15. Octavo, Judæorum & Infidelium, non universitatem tantum, sed singulares quoque personas hæredes instituere, eisque legata relinquere Episcopi & Clerici prohibentur, *can. Sanè 6. V. Item multi, 24. q. 2. c. Si quis 5. §. c. Inter eos 6. de Hæreticis*: quorum textuum di-

spositionem passim recepta consuetudo extendit ad Christianos laicos; ut hi quoque ejusmodi consanguineis & fratribus, extra casus extremæ aut gravis necessitatis, testamentò aliquid relinquere non possint, Sylvester *V. Judæus q. 1. d. 6. c. citr.* Suarez *f. 6. n. 9.* & Sanchez *cap. 31. n. 22.*

16. Nonò, Christiani Sarracenis, Turcis aliisque Paganis arma, hoc est, quæcunque belli instrumenta & materialia deferre, etiam extra tempus belli, prohibentur sub pœna excommunicationis, *c. Ita quorundam 6. c. Significavit 11. §. c. Ad liberandum 17.* Sedis Apostolicæ absolutioni reservatæ, *Extravag. 1. Inter communes, hæc Rubr. & Bullæ Cœnæ Casu 7.* Qua in re summi Ecclesiæ Antistites præ oculis habuisse videntur leges Imperiales, quibus capitale supplicium propositum est iis, qui naves fabricandi peritiam, antè incognitam, barbaris traderint, *l. Hi qui 25. C. de Panis*: & illud etiam sancitum est; ut cujus operâ hostes commeatu, armis, telis, equis, pecuniâ, aliave qualibet re instruerentur, violatæ Majestatis crimine ac pœnis tenerentur, *l. Cujusque 4. ff. ad L. Jul. Majest.* Ratio tam severæ animadversionis justissima fuit; ut Reipublicæ Fideique ac Religionis Christianæ incolumitati consulere, impediendò; ne Christiani nominis inimici, nostris subsidiis armisque instructi, ad bellum nobis inferendum essent expeditiores.

17. Decimò, tempore autem belli inter Christianos & Infideles, non solum commeatum, arma, aliave belli subsidia & instrumenta, sed alias etiam quascunque merces ad ipsos deferentes eandem censuram à Jure inflictam incurrunt, *c. Cum olim 12. ubi Panormit. n. 1. & Barbosa n. 2.* propter periculum; ne occasione commerciorum barbari scrutentur arcana, ipsisque prodantur confilia Christianorum

stianorum, arg. 1. Mercatores 4. C. de Commerc. & Mercat.

18. Dubium & in praxi utilis controversia de Judæis, Sarracenis & Infidelibus quibuscunque est, an ad Baptismum & fidem Christianam amplectendam possint cogi. Id certè suadent Imprimis auctoritas S. Gregorii, subditum infidelem tributi exactione ad eam compelli, jubentis, *can. Jam verò*, 23. q. 6. Cui consonant *l. fin. C. de Paganis*, cujus §. 3. infideles baptizari renuentes confiscatione bonorum & exiliò plecti jubentur. Deinde exemplum Sisebuti Gothorum Regis, Judæos in Hispania baptizari renuentes, confiscatione, flagellatione, exiliò punientis, ut constat ex Concilio Toletan VI. & Ferdinandi atque Elisabethæ, eosdem & Sarracenos inde exterminantium: qui propterea laudibus extolluntur à Simanca *de Catholicis Tit. 35. n. 5.* & Valder *de Dignit. Reg. Hispan. cap. 19. n. 68.* & aliis apud Gonzalez *in c. Sicut Judæi cit. n. 2.* Et demum ratio; quia Judæi &c. ad Fidem sufficienter propositam recipiendam obligantur lege Divinâ & Naturali: ad quarum legum observationem cogi subditi possunt præsertim; cum talis coactio non cedat in eorum præjudicium; quin potius utilitatem maximam afferat ipsis; quia Baptismum, medium ad animarum salutem simpliciter necessarium, consequuntur eorum liberis; quia baptizati educantur Christianè: & veræ Religioni; quia ita propagatur.

19. Nihilominus, eos ad Fidem directè cogi posse, cum S. Thoma 2. 2. q. 10. *art. 8.* & Tholosan. *Syntag. Lib. 2. cap. 3. n. 15.* meritò negant Suarez *cit. disp. 18. f. 3. n. 4.* Becanus *de Fide, cap. 13. q. 4. n. 2.* & 3. Thom. del Bene *de Offic. Inquisit. p. 2. dub. 230. f. 8.* & alii T. T. & Canonista, id deludentes ex

can. Qui sincera 3. can. De Judæis 5. disp. 45. & c. Sicut Judæi 9. hæc Rubric. quibus locis talis eorum coactio disertè prohibetur: & *c. Majores 3. §. Item quaritur, de Baptismo*, ubi ea contraria Religioni Christianæ, & *cit. Concilii can. 55.* quò eadem asseritur esse contra usum & institutionem Apostolorum. Ratio est; quia neque Ecclesia, neque Principes seculares jurisdictionem ad hoc sufficientem habent. Ecclesia quidem; quia ejus jurisdictio se tantùm extendit in eos, qui ipsam ingressi sunt per Baptismum, secundum *c. & §. Item cit. Trident. Sess. 14. cap. 2.* & Apostolicum illud, *Quid mihi de his, qui foris sunt, judicare?* 1. Corinth. *cap. 5. v. 12.* Principes autem & Magistratus Seculares; quia ipsorum potestas tota est Politica, & ordinata ad finem naturalem, scilicet ad pacem & felicitatem Reipublicæ temporalem promovendam. Accedit; quòd talis coactio fidem Christianam exosam, & de tyrannide suspectam reddat, aliâque incommoda secum trahat.

Dixi tamen, *Directè*; quia indirectè, *vg.* præmiis, honoribus, privilegiis invitandò, ista aliòsque favores indebitos negandò, debita tributa, aut penas promeritas remittendò vel juxta rigorem justitiæ exigendò, superstitiosorum rituum usum, tanquam Reipublicæ noxium, non permittendò, captivos servitute liberandò, premendò &c. ad fidem & Baptismum induci licitè possunt, Suarez *cit. disp. f. 3. n. 8.* & Becanus *cit. q. 4. à n. 4.*

Pro directæ coactionis honestate deducta speciosa magis, quàm efficacia sunt ad eam persuadendam. Textus; quia exaudiendi sunt de indirecta, consistente in exactione tributi aliàs debiti, confiscatione bonorum aliisque penis delictò pro-

Etò promeritis, si hæ aut illa fidem complectentibus gratosè remittantur: & contrà à respuentibus rigorosè exigantur, Palao *Traff.* 4. *disp.* 2. *p.* 6. *n.* 5. & Gonzalez in *c. Sicut Judæi cit.* n. 9. Exempla; quia ex Hispania Judæi & Sarraceni exacti sunt, partim; quòd eorum conversatio perniciosà fidelibus, & machi-

nationes Principibus essent periculosæ; partim verò; quòd bellò justò superatè captique ad victoris arbitrium bonis exui & expelli potuerint, Palao *l. cit.* Ratio; quia ad fidem directè cogi sine injuria non possunt, nisi ab eo, qui ad id in ipsos obtinet jurisdictionem, ut rectè observant *cit.* Palao & Gonzalez *n.* 8.

TITVLVS VII.

De Hæreticis.

DE his latè DD. Itali, & maxime Hispani, apud quos viget Inquisitio in Hæreticam pravitatem. Ad hanc Rubricam attingere iuvabit ea, quæ usui fore videbuntur in Germania nostra, in qua, propter Pacem Religionis & fœdera publica cum Hæreticis inita, locum non habent omnia, quæ in eos Jure Ecclesiasticò sunt constituta.

ARTICVLVS I.

De Hæresis Natura.

SUMMARIUM.

1. Etymon & definitio Hæresis.
2. Hæreticus est, qui voluntariè in fide dubitat,
3. Eamve negat: nisi Cathæchumenus adhuc sit,
4. Aut id faciat ex ignorantia,
5. Etiam culpabilis & crassa;

6. Aut fidem, quam verbis negat, animò retineat.
7. Hæreticus est, qui veritatem sibi specialiter revelatam:
8. Non etiam, qui propositionem Theologicam negat.

Hæresis à verbo *aisēdu* idem, quod *Eligere* & *Seclari* significante, ita nominatur; quòd novæ, & à communi Ecclesiæ & Spiritûs sancti sensu alienæ doctrinæ & opinionis electio, aut secta sit, *can. Hæresis* 29. *can. Hæreticus* 30. *Ec.* 24. *q.* 3. estque Voluntarius & pertinax error contra aliquam veritatem Fidei Christianæ in eo, qui hanc suscepit. Ita ad mentem S. Ecclesiæ Doctoris, Augustini contra *Fausum* & D. Thomæ 2. 2. *q.* 11. *art.* 1. Albertinus ad hanc Rubricam in *6. q.* 1. *n.* 19. Farinacius *Prax. Criminal.* *q.* 178. *n.* 5. & Sanchez *Lib.* 2. *Moral.* *cap.* 7. *n.* 1. Ex qua ejus definitione Inferitur primò, Hæreticum esse non tantùm eum, qui aliquem Catholicæ Fidei articulum *absolute* negat: sed eum etiam,